

Ročník 1, číslo 5/2000

To najlepšie z tohoto čísla

- 1** Obnova členstva
- 1** Podel'te sa so skúsenosťami!
- 2** Pestujeme mango
- 2** 2-ročná záruka!
- 2** Búdky pre vtákov
- I** www.kpr.miesto.sk
- II** *Diabrotica virgifera* - nový škodca kukurice v Európe?

I-II Botanix špeciál 2000

Občasník pre členov Klubu pestovateľov rastlín vydáva
KLUB PESTOVATEĽOV RASTLÍN

Občasník pre členov Klubu pestovateľov rastlín

Botanix

V prílohe tohto čísla
Botanix špeciál 2000

Obnova členstva

Vážení členovia, onedlho Vám skončí členstvo v Klube. Možno sa práve rozhodujete medzi jeho zrušením a obnovou.

Ak ste sa rozhodli pre obnovu členstva, stačí uhradiť členský poplatok na rok 2001.

Členský poplatok na rok 2001 ostáva nezmenený: pre člena zo Slovenska je 25 Sk, pre člena z ČR 35 Sk a pre člena z ostatných krajín sveta 75 Sk. (Členské pre členov zo zahraničia je vyššie kvôli vyšším poštovým poplatkom pri zasielaní časopisov do zahraničia.)

Členský poplatok môžete uhradiť už teraz alebo spolu s objednávkou z Ponukového zoznamu IMPORT alebo PZ jar.

Ak máte záujem o obnovu členstva, urobte tak čím skôr, aby ste dostali prvé Botanixové číslo tretieho tisícročia medzi prvými. Vychádza už začiatkom januára 2001!

V budúcom roku bude **Botanix** vychádzať častejšie (12 čísel do roka). Distribuovaný bude spravidla začiatkom mesiaca. Po Slovensku a do českej republiky Vám príde do 1-2 dní, do väčšiny štátov Európy do 2 a do ostatných krajín sveta do 6 dní.

Internetoví členovia nájdú na internete úplný Botanix už 30 minút po vydaní. Na internete nájdete aj ešte nevydané čísla v "predbežnej verzii".

V roku 2001 sa bude realizovať množstvo rôznych akcií, ktoré sa nepodarilo zrealizovať v tomto roku. Medzi ne patrí okrem iného aj "dopisovanie si členov Klubu s pestovateľmi zo zahraničia". Podrobne budete informovaní v budúcich číslach.

Podel'te sa so skúsenosťami!

Zima je obdobím, keď sa v záhradke nedá pracovať a kedy má záhradkár relatívne viac voľného času počas dlhých večerov. Je čas premyslieť si "novú stratégiu" na výsadbu kvetinových či zeleninových záhonov, balkónov, terás a vialovčiekov s "mobilnou zeleňou".

Teraz spomíname na uplynulú sezónu, čítame rôznu literatúru, zisťujeme si stav a množstvo semien pre blížiacu sa novú sezónu. Nezabúdame ani na kontrolu uskladnených hlúč gladiol a iných okrasných cibuľovín, kuchynskej cibule či cesnaku na jarnú výsadbu.

Možno, že ste počas uplynulej sezóny prišli na nejaký praktický, hoci nie prevratný, spôsob pestovania viac alebo aj menej pestovaných rastlín, originálne ste si poradili s nejakou chorobou alebo škodcom, ktorý sužoval Vaše rastliny, alebo na niečo, o čom si myslíte, že by mohlo zaujať aj ďalších členov.

Tak prečo sa s nimi nepodeliť? Sformulujte Vašu skúsenosť či objav hoci len do krátkeho textu a pošlite ho na ktorúkoľvek adresu. Zaujímavé príspevky budú nielen uverejňované, ale aj odmeňované. Spolu s textom sú vítané kresby a fotografie.

Navštívili ste v poslednej dobe nejakú zaujímavú krajinu a okrem relaxácie ste si všimli aj záhradné či parkové úpravy? Podel'te sa so svojimi zážitkami, pocitmi a dojmami aj s ostatnými členmi prostredníctvom Botanixu. Vaše príspevky rád uverejním v Botanixe a tiež na internete.

Pestujeme tropické plodiny 4. časť

Pestujeme mango

Mangovník indický (*Mangifera indica L.*) sa v Indii pestuje odpradáva. Plody boli veľmi cenené a hrali dôležitú úlohu i v starobylých hinduistických obradoch.

Aj v súčasnosti sa najväčšie mangové plantáže nachádzajú v Indii. Mango sa tu pestuje až na 65 % pôdy určenej na pestovanie ovocia.

Plané mango rastie v monzúnových oblastiach od Himalájí až po Malajziu. Mango je veľmi variabilné. Odhaduje sa, že iba v Indii existuje viac ako 1000 odrôd. Okrem toho má každá pestovateľská oblasť množstvo miestnych odrôd s miestnymi názvami.

Mangovník je mohutný, 10 až 30 m vysoký, vždzyelený dlhoveký strom (plodí ešte aj ako 300-ročný). Existujú i nižšie zakrpatené odrody, ktoré dorastú len do výšky 5 m. Listy sú kopijovité až eliptické. Mladé listy sú s červeným až bronzovým nádychom. Kvitne početnými súkvetiami (2000-5000 kvetov). Kvety sú žlté alebo ružovkasté. V súkvetí sú obojpohlavné a samčie kvety. Z obojpohlavných (ktorých je len 1-53 %) sa vytvárajú plody, samčie kvety slúžia len na opelenie. Opelených býva iba 25 % obojpohlavných kvetov. Z celého súkvetia (2000-5000 kvetov) dozrejú iba 1-3 plody.

Plod je vajcovitého tvaru, 250-1000 g ťažký, s jedným veľkým semenom.

Na pestovanie je oproti bežným druhom vcelku náročný. Vyžaduje plné osvetlenie a vyššie teploty (20-25 °C). Teplota by počas vegetácie nemala klesať pod 15 °C. Počas zimovania stačí okolo 10 °C. Na pôdu je nenáročný. Uspokojí sa s obyčajnou záhrad-

nou zeminou s vyšším obsahom rašeliny. Počas celej vegetácie vyžaduje pravidelnú zálievku a prihnojovanie. Od októbra-novembra až do marca už neprihnojujte a polievajte menej. Veľké rastliny môžete na jar zrezať.

Z uvedenej náročnosti na teplotu je vhodnejší do skleníkov alebo zimných záhrad, kde sa dá ľahšie doceliť vyššia teplota.

Rozmnožovanie je rovnaké ako u avokáda (pozrite Botanix 3/2000). Z jedného semena vyrastú 3-4 rastliny. Semenáčky plodia od 8. roku. Ak sa Vám podarí zohnať vrúbku, môžete mango zaštepiť. Potom rodí už ako 3. až 4. ročný.

Dočkať sa úrody v našich podmienkach je možné, ale vyžaduje to veľa trpezlivosti. Aj napriek bohatému kvitnutiu sa totiž plody tvoria zriedkakedy.

Mango je prvotriedne stolové ovocie, konzumuje sa väčšinou čerstvé v kombinácii s iným exotickým ovocím. Plody sa môžu aj zmrazovať, kompótovať a sušiť. Dajú sa tiež sterilizovať v sladkokyslom náleve.

Nezrelé plody sa používajú na výrobu *čatrí* (rôzne sladkých, veľmi ostrých príloh k jedlu). Aj semená sa využívajú. Po olúpaní sa jedia ako mandle alebo sa z nich vyrába múka.

Listami sa niekedy chová dobytok, ktorého moč je potom sýtožltý a používa sa na farbenie látok a kobercov.

Klíčivé semená manga si môžete zakúpiť prostredníctvom PZ Import 2000, ktorý práve vychádza. Platí až do 19.1.2001.

2-ročná záruka

V novom Ponukovom zozname Import 2000 a jar 2001 si tí pozornejší určite všimnú predĺženú záruku klíčivosti semien. Túto záruku Vám môžem garantovať vďaka zdokonaleniu postupu zberu, úpravy a skladovania semien s využitím najnovších

poznatkov.

Verím, že aj v budúcom tisícročí budete s neustále sa zvyšujúcou kvalitou semien spokojní.

Člen získa člena pokračuje...

„Člen získa člena“ je akcia pre všetkých členov Klubu pestovateľov rastlín za účelom rozšírenia našich radov.

Doposiaľ prihlásil najúspešnejší "verbovač" 5 členov.

Ak si myslíte, že ste lepší, zapojte sa do tejto akcie aj Vy a dokážte si to! Prihlášku(y) pre nových členov si môžete vyžiadať na adresách uvedenej na titulnej strane alebo stiahnuť z internetu z www.kpr.sk. Na prihláške do rubriky „Kde ste sa dozvedeli o KPR?“ napíšte Vaše meno. Akcia trvá do **15.2.2001**. Traja najúspešnejší „verbovači“ budú odmenení!

Noví členovia si môžu objednávať rastliny so zľavami už od PZ IMPORT 2000, ktorý práve vychádza a platiť bude do 19.1.2001.

Búdky pre vtáky

Teraz je čas myslieť na hmyzožravé vtáky. Hlavne pre sýkorky máte najvyšší čas na výrobu a vyvesenie hniezdnych búdok. Zistilo sa, že sýkorky už počas zimy hľadajú hniezdne dutiny pre novú hniezdnu sezónu. Často už od polovice decembra vo vybranej dutine i prespávajú (hoci hniezdiť začínajú až v apríli). Pre žltochvosty a trasochvosty stačí búdky vyvesiť do polovice marca (avšak aj tu platí čím skôr, tým lepšie). Návod na výrobu vtáčích búdok nájdete v časopise Naše rastliny 4/2000.

Nezabúdajte ani na výrobu úľov pre čmele. Tie si hľadajú vhodné miesta pre založenie "hniezda" často už aj pri krátkom oteplení v marci. Návod na výrobu čmelích úľov zašlem na požiadanie (info Botanix 4/2000).